KAYNAK DEDEKTİFİ *Rivayet mi, gerçek mi?*

Öğrenciler kısa bir tarih videosundaki iddiayı ele alır. Videoyu hakem değil, başlangıç noktası olarak kullanırlar: kim anlattı, ne zaman anlattı, orada mıydı? Amaç doğru cevabı bulmak değil, bir iddiayı tartmayı öğrenmek.

SEVİYE	SÜRE	DERS	GEREKEN
Ortaokul 7–8, lise 9	1 ders saati (40 dk)	Sosyal bilgiler, tarih	Projeksiyon, çalışma kâğıdı

DERS AKIŞI

1. **Isınma (5 dk).** Tahtaya yaz: "Bir ordu, düşman yokken kendi kendinden kaçabilir mi?" Öğrenciler tek kelimeyle oy verir: rivayet ya da gerçek.
2. **Video (2 dk).** "Düşman yoktu, ordu kaçtı mı?" (Karánsebes, 1788) videosunu izletin. Sonunda durdurun, cevabı tartışmayın.
3. **Dedektif soruları (15 dk).** Gruplar çalışma kâğıdındaki beş soruyu videodan ve kendi bilgilerinden yanıtlar. Bilmedikleri yeri "bilmiyoruz" diye yazar; bu da bir sonuçtur.
4. **Karar (10 dk).** Her grup kararını ve tek cümlelik gerekçesini söyler. Farklı kararlar normaldir; gerekçeyi tartışın.
5. **Kapanış (8 dk).** Sorun: "Hikâye neden yüzyıllar boyunca anlatılmaya devam etti?" Bir iddianın ilginç olmasıyla doğru olmasının ayrı şeyler olduğunu vurgulayın.

Öğrencinin kazanacağı beceri

- Birincil ve ikincil kaynağı ayırt etme
- Olay ile anlatı arasındaki zamanı fark etme
- Kanıta göre "emin değilim" diyebilme

Öğretmene not: Videonun kendisi de bir kaynaktır ve sorgulanabilir. Öğrenciler "videoda böyle diyordu" dediğinde, videonun bilgiyi nereden aldığını sormalarını teşvik edin.

Grup / Ad: _____ Sınıf: _____

İDDİA: *Ordu düşman yokken kaçtı*

Dedektif sorusu	Bizim cevabımız
1. Bu hikâyeyi ilk kim anlattı?	Videoda söylendi mi? Söylenmediyse ne yazarsınız?
2. Olaydan ne kadar sonra anlatıldı?	Aynı yıl mı, yüz yıl sonra mı?
3. Anlatan kişi oradaydı mı?	
4. Başka bir kaynak aynı şeyi söylüyor mu?	
5. Hikâyenin bu kadar ilgi çekmesinin nedeni ne olabilir?	

KARARIMIZ

☐ RİVAYET	☐ GERÇEK	☐ EMİN DEĞİLİZ

TEK CÜMLEYLE NEDEN?

Çünkü...